

Sectorplan 37 Asbest en asbesthoudend materiaal

I Afbakening

Asbest en asbesthoudende afvalstoffen komen onder meer vrij bij het renoveren en slopen van gebouwen en bouwwerken en het saneren van wegen. Verder kan asbest aanwezig zijn in apparaten en in oude productvoorraden. Asbest komt in hechtgebonden en niet-hechtgebonden vorm voor.

De volgende afvalstoffen vallen onder de reikwijdte van dit sectorplan:

Afvalstoffen	Toelichting
Asbest	100% asbest
Asbesthoudend materiaal (niet zijnde grond, bodem of sloopschepen)	<p>Dit betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asbestcement: dit zijn (vooral) bouwmaterialen die voor ca. 10-30% bestaan uit asbest; • Materiaal waarvan de concentratie aan serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, hoger is dan 100 milligram per kilogram droge stof; alsook, • Materiaal waarvan de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, lager of gelijk is aan 100 milligram per kilogram droge stof, en deze lage(re) waarde door het (bewust) mengen van asbesthoudende afvalstoffen met andere (afval)stoffen is bereikt.

In paragraaf IV is een nadere toelichting opgenomen op de afbakening, alsook een overzicht van afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen van dit sectorplan, maar vallen onder andere delen van het LAP.

II Minimumstandaard

Minimumstandaard voor vergunningverlening

Afvalstoffen / deelstroom	Minimumstandaard voor verwerking (en eventuele voorwaarden)
Asbest en asbesthoudend materiaal	<p>Storten op een daarvoor geschikte stortplaats.</p> <p>Eveneens toegestaan is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het vernietigen van asbestvezels door thermische of chemische technieken (het resterende materiaal valt vervolgens niet meer onder dit sectorplan); • het verwijderen van de asbestvezels uit asbesthoudend steenachtig materiaal tot beneden de restconcentratienorm (d.w.z. een concentratie van serpentijnasbest vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, van minder dan 100 milligram per kilogram droge stof); <ul style="list-style-type: none"> – het verwijderde asbesthoudend materiaal moet verder verwerkt volgens de minimumstandaard; – het overblijvende (niet meer asbesthoudend) materiaal valt niet meer onder dit sectorplan; • andere vormen van verwerking waarbij tijdens de verwerking <i>alle asbestvezels worden vernietigd</i> onder gelijktijdige nuttige toepassing van het resterende materiaal. <p>Als gevolg van bovenstaande is (andere) nuttige toepassing vanwege de aard en gevaareigenschappen niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie.</p>

Zie paragraaf V voor toelichting op de minimumstandaard.

Ontwikkelingen afvalstoffen en minimumstandaard

In Nederland zijn initiatieven in ontwikkeling gericht op verwerking van asbestcementplaten, asbesthoudend staalschroot en asbesthoudende voorwerpen waarbij de asbestvezels worden vernietigd. Zodra aantoonbaar voldoende verwerkingscapaciteit beschikbaar is en voldaan is aan de overige voorwaarden voor wijzigen van de minimumstandaard, zal de minimumstandaard voor

deze afvalstoffen worden gewijzigd in recycling en zal een stortverbod voor deze afvalstoffen worden ingesteld.

Zie paragraaf VI voor toelichting op de verwachte ontwikkelingen.

III Grensoverschrijdend transport

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland zijn opgenomen in het [hoofdstuk B.13](#) 'Grensoverschrijdend transport van afvalstoffen' van het beleidskader.

In [bijlage F.10](#) is een gedetailleerde beslisboom opgenomen t.b.v. het vaststellen of overbrenging t.b.v. een bepaalde verwerking op basis van [hoofdstuk B.13](#) kan worden toegestaan. De uitwerking voor dit sectorplan is hieronder gegeven. Deze uitwerking geldt:

- voor overbrenging binnen de Europese Unie, en
- voor invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij
  - uit [hoofdstuk B.13](#), § B.13.2.2 van het beleidskader iets anders volgt en/of
  - toetsing aan verordening [1013/2006/EG](#) (EVOA) al direct leidt tot bezwaar (bijvoorbeeld op basis van art. 36 van de verordening).

Algemeen

- Het behandelen van asbest en asbesthoudende afvalstoffen gericht op het afscheiden/verwijderen van de asbestvezels, wordt - gelet op het primaire doel van de eerste handeling - gezien als voorlopige verwijdering.
- Het in een integraal proces vernietigen van de vezels onder vorming van een nuttig toepasbaar materiaal kan wel een handeling van nuttige toepassing zijn.

Overbrenging vanuit Nederland:

Overbrenging vanuit NL:	In beginsel toegestaan?	Toelichting, voorwaarden of uitzondering
<i>(voorlopige) nuttige toepassing:</i>		
t.b.v. voorbereiding voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.
t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Nee	Tenzij de risico's voor milieu of volksgezondheid permanent worden weggenomen; dit betekent in het algemeen dat het vernietigen van de asbestvezels voorafgaand aan of tijdens de nuttige toepassing van de afvalstof vereist is.
t.b.v. andere nuttige toepassing		
<i>(voorlopige) verwijdering:</i>		
t.b.v. verbranden	Ja	Indien bij de verwerking alle asbestvezels worden vernietigd én er niet alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging).
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering ¹ dan verbranden of storten	Ja	Indien de afvalstoffen bij (voorlopige) verwijdering worden gereinigd van asbest tot onder de in paragraaf I genoemde restconcentratienorm én de resterende afvalstof daarna geschikt is voor nuttige toepassing én er niet alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof – buiten een eventueel afgescheiden asbestfractie/asbestslibfractie – wordt gestort (nationale zelfverzorging).
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging.

¹ Dit betreft alle verwijderingshandelingen anders dan D1 en D10 uit de bijlage I [KRA](#), alsook verwijderingshandelingen niet genoemd in de KRA.

Overbrenging naar Nederland:

Overbrenging naar NL:	In beginsel toegestaan?	Toelichting, voorwaarde of uitzondering
<i>(voorlopige) nuttige toepassing</i>		
t.b.v. voorbereiden voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.
t.b.v. recycling	Ja	Indien de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard, wat in het algemeen betekent dat vernietiging van de asbestvezels voorafgaand aan of tijdens de verwerking van de afvalstof vereist is.
t.b.v. andere nuttige toepassing		
<i>(voorlopige) Verwijdering</i>		
t.b.v. verbranden	Ja	Indien bij de verwerking alle asbestvezels worden vernietigd én er niet alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging).
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten of verbranden.	Ja	Indien bij de (voorlopige) verwijdering alle asbestvezels worden vernietigd of wanneer de afvalstof wordt gereinigd van asbest tot ten minste onder de in paragraaf I genoemde restconcentratienorm én en niet alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof - buiten een eventueel afgescheiden asbestfractie/asbestslibfractie - wordt gestort (nationale zelfverzorging).
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging.

IV Overwegingen bij de afbakening

Dit sectorplan en de bijhorende toelichting worden momenteel onder nader bezien. Het gaat dan met name om de aangehaalde bepalingen uit het Productbesluit asbest in relatie tot de bepalingen uit de REACH-verordening. Mogelijk dat het sectorplan (zowel paragraaf II als de toelichtende paragraaf V) niet meer voldoet aan de meest recente regelgeving en moet worden gewijzigd. Dit traject zal worden afgerond tegen een volgende herziening van het LAP.

Asbest is een verzamelnaam voor zes soorten minerale vezels die onder te verdelen zijn in twee hoofdgroepen:

- serpentijnen; hiertoe behoort chrysotiel (wit asbest).
- amfibolen; de belangrijkste amfibolen zijn amosiet (bruin asbest) en crocidoliet (blauw asbest).
Verder behoren hiertoe nog actinoliet, anthofylliet en tremoliet.

Kenmerkende eigenschappen van asbestvezels zijn de thermische stabiliteit en het isolerende karakter.

Tussen circa 1940 en 1993 is 80% van alle asbest in Nederland toegepast in de bouw, voor het grootste deel als asbestcement. In asbestcement zit tussen de 10-30% asbest. Enkele toepassingen van asbestcement zijn golfplaten (vooral toegepast in de landbouw), vlakke platen, leidingen, buizen, schoorstenen etc. Asbest is ook toegepast in stalen pijpleidingen en afsluiters van de olie- en gasindustrie. Door het gebruik kunnen deze leidingen verontreinigd zijn geraakt met kwiksulfide. Verder is asbest ook toegepast in producten als vloerbedekking, koord en diverse katten, lijmen, verven, dakbedekkingsbitumen etc. Het is bovendien veel gebruikt voor brandisolatie en ter bescherming tegen hitte, met name in de vorm van asbestspuitlagen. Asbest wordt veel aangetroffen in de bodem en in afgegraven grond, opgeslagen puin en (oud) puingranulaat. Op de website van [Infomil](#) is uitvoerige informatie over asbesttoepassingen opgenomen.

Met het onzorgvuldig handelen met asbest gaan risico's gepaard voor mens en milieu. Sinds de laatste decennia van de vorige eeuw worden de risico's van asbest steeds meer onderkend, vooral door betere kennis van en onderzoek naar de effecten van asbest. Door de toenemende kennis is gebleken dat asbest een kankerverwekkende stof is. Blootstelling aan asbest kan asbestose, longkanker en mesothelioom (buik- of longvlieskanker) veroorzaken. Naar schatting overlijden in Nederland jaarlijks ongeveer achthonderd mensen door (beroepsmatige) blootstelling aan asbest in het verleden.

Asbest bestaat in hechtgebonden en niet-hechtgebonden vorm. Bij hechtgebonden asbest zijn de asbestvezels verankerd in het dragermateriaal zoals bij asbestcement golfplaten en vlakke platen in goede staat. Bij niet-hechtgebonden asbest zijn de asbestvezels niet of nauwelijks gebonden aan het dragermateriaal. Voorbeelden van niet-hechtgebonden asbest zijn zwaar verweerd asbestcement en spuitasbest dat in het verleden regelmatig is gebruikt als isolatiemateriaal en als brandwerende laag op staalconstructies.

Methoden bepalen asbestconcentratie in asbesthoudende producten

De [Productenregeling asbest](#) uit 2005 schrijft methoden voor die gebruikt moeten worden voor de bepaling van de asbestconcentratie in asbesthoudende producten. Voor de puin en puingranulaat, baggerspecie en slib, grond (geen onderdeel van dit sectorplan) en overige producten zijn er verschillende methoden om de asbestconcentratie te bepalen. In diverse NEN-normen zijn methoden omschreven voor het bepalen van de asbestconcentratie in o.a. puin en puingranulaat, baggerspecie en slib, en overige materialen.

Vergelijkbare, maar niet onder dit sectorplan vallende afvalstoffen

Onderstaand – niet limitatief bedoeld – overzicht geeft afvalstoffen weer die vergelijkbaar zijn met de afvalstoffen uit dit sectorplan maar *niet* onder de reikwijdte van dit sectorplan vallen:

Afvalstoffen	Toelichting of verwijzing
Afvalstoffen waarin wel asbestvezels zijn aangetroffen, maar die niet vallen onder de drie in paragraaf I genoemde categorieën	Dit materiaal wordt niet beschouwd als asbesthoudend. Het materiaal moet verwerkt worden volgens het best passende sectorplan.
Asbesthoudende grond of bodem	Zie SP39 (Grond)
Asbesthoudende vaartuigen	Zie SP54 (Sloopschepen)
Gemengd afval uit de bouw, met een concentratie van asbest onder de restconcentratienorm zoals beschreven	Zie SP28 (gemengd bouw- en sloopafval en vergelijkbaar afval)

in paragraaf I (norm mag niet door mengen van partijen zijn bereikt)	
Steenachtig bouw- en sloopafval, anders dan gemengd afval uit de bouw, met een concentratie van asbest onder de restconcentratienorm zoals beschreven in paragraaf I (norm mag niet door mengen van partijen zijn bereikt)	Zie SP29 (Steenachtig materiaal)
Golfplaten die geen asbest bevatten en voorzien zijn van het merkteken NT (Nieuwe Technologie) in de gecoate kant van de plaat	Zie beleidskader .

Euralcodes in relatie tot dit sectorplan

De volgende Euralcodes *kunnen* betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan: 060701 ;061304; 101309; 160111; 160212; 170601; 170605.

Deze opsomming is indicatief. Euralcodes kunnen namelijk relevant zijn voor meerdere sectorplannen. Voor de feitelijke afbakening van wat onder dit sectorplan valt, is paragraaf I van het sectorplan bepalend en niet deze opsomming van Euralcodes (zie ook [hoofdstuk D.5](#) Omgaan met Eural, van het beleidskader).

V Toelichting en specifieke aandachtspunten bij dit sectorplan

Het beleidskader is de basis voor het afvalbeheer en beleidsuitvoering. Dit sectorplan geeft de specifieke invulling van de onderdelen 'minimumstandaard' en 'grensoverschrijdend transport' voor de in de afbakening genoemde afvalstromen. Waar dit sectorplan afwijkt van het beleidskader is het sectorplan leidend. Het is belangrijk dat iedereen die betrokken is bij afvalbeheer ook kennis neemt van het beleidskader.

Specifiek voor de praktijk van vergunningverlening zijn de volgende hoofdstukken van het beleidskader in het bijzonder van belang:

- Wettelijke reikwijdte van het LAP ([Deel A.2.3](#)).
- Voorwaarden voor afwijken van het LAP bij vergunningverlening ([Deel A.2.6](#)).
- Het algemene beleid rond het gescheiden houden van afvalstoffen ([Deel B.3](#)).
- Het beleid rond en het vergunnen van inzamelen ([Deel B.4](#)).
- Het beleid rond op- en overslaan van afvalstoffen ([Deel B.5](#)).
- Taken en bevoegdheden van de verschillende overheden betrokken bij afvalbeleid en beleidsuitvoering waaronder ook de provincies en de gemeenten ([Deel C](#)).
- Specifieke aandachtspunten voor vergunningverlening ([Deel D](#) integraal) met specifiek:
  - Het principe van de minimumstandaard voor verwerking ([D.2](#)).
  - Omgaan met de minimumstandaard bij gedeeltelijke (voor)behandeling en het opnemen van sturingsvoorschriften om te borgen dat de totale verwerking conform de minimumstandaard plaatsvindt ([D.2.2.4.2](#)).
  - Aandachtspunten Acceptatie- en verwerkingsbeleid afvalverwerkers ([D.3](#)), met ook aandacht voor specifieke uitzonderingen. Mengen van afvalstoffen ([D.4](#))
- Omgaan met de Eural ([Deel D.5](#)).

Uit het beleidskader, wet- en regelgeving en andere info zijn bovendien ook onderstaande aspecten van specifiek belang:

1. Aandachtspunten t.a.v. gescheiden houden (hele keten)

Gescheiden houden van afvalstoffen is van belang vanaf het ontstaan van afvalstoffen tot en met het afvalverwerkingsproces, om te zorgen dat de afvalstoffen minimaal volgens de minimumstandaard verwerkt kunnen worden. Basis hiervoor zijn de afvalcategorieën.

Asbest en asbesthoudende afvalstoffen vallen onder één van volgende categorieën van bijlage 11 [Arm](#)²:

- Categorie 90 (A of B): asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere en met asbest verontreinigde afvalstoffen niet zijnde asbesthoudende bulkstoffen (categorie 91).
- Categorie 91 (A of B): grond, baggerspecie, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selectieve sloop of verwijdering van asbest bevattende materialen uit gebouwen, apparaten, installaties, transportmiddelen en constructies

² De lijst met afvalcategorieën is overgenomen in [bijlage 5](#) van dit LAP en waar nodig van extra toelichting voorzien.

met uitzondering van wegen, waterkeringen, dijken, ophogingen van geluids(wallen) e.d. In beide gevallen voor zover de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof. Om te bepalen of de afvalstof onder de A of B variant valt is de totale concentratie aan asbest van belang (grenswaarde 1000 mg/kg droge stof). Zie voor de exacte categorie-omschrijving bijlage F.5.

Op basis van de wetgeving en het beleid rond het gescheiden houden zoals beschreven in [hoofdstuk B.3](#) moeten afvalstoffen van deze categorie in beginsel gescheiden worden gehouden van elkaar, van andere categorieën afvalstoffen en niet-afvalstoffen. Zie het beleidskader [hoofdstuk B.3](#) (Gescheiden houden van afvalstoffen) voor de algemene regels voor het gescheiden houden van afvalstoffen of [hoofdstuk D.4](#) (Mengen van afvalstoffen) voor de voorwaarden waaronder mengen met een vergunning kan worden toegestaan.

2. Aandachtspunten t.a.v. producent/ontdoener van de afvalstoffen

Het [Activiteitenbesluit](#) (art. 2.12) en de [Activiteitenregeling](#) milieubeheer (art. 2.9) kennen bepalingen rond het gescheiden houden van afvalstoffen. Gevaarlijke afvalstoffen moeten altijd gescheiden worden gehouden. Voor niet gevaarlijke afvalstoffen geldt dat deze gescheiden gehouden moeten worden voor zover dit op basis het LAP gevergd wordt. Dit is uitgewerkt in [hoofdstuk B.3](#), paragraaf B.3.4 van het beleidskader.

Wil een bedrijf afvalstoffen die gescheiden moeten worden gehouden toch mengen, dan is die activiteit vergunningplichtig. [Hoofdstuk D.4](#) van het beleidskader beschrijft onder welke voorwaarden het mengen van afvalstoffen kan worden vergund.

Het [Bouwbesluit 2012](#) en met name de [Regeling bouwbesluit 2012](#) kent in artikel 4 de nodige bepalingen over het gescheiden houden op de bouwplaats en gescheiden afvoeren van bepaalde stoffen die vrijkomen bij bouw- en sloopwerkzaamheden. Asbest valt onder een van de genoemde categorieën. Verder bepalingen ten aanzien hiervan zijn opgenomen in het [Asbestverwijderingsbesluit](#).

Het [Asbestverwijderingsbesluit](#) heeft als doel de emissie van asbestvezels te beperken bij:

- het afbreken van gebouwen of objecten of
- het verwijderen van asbest bevattende materialen uit gebouwen of objecten.

Ook het opruimen van asbesthoudende materialen na incidenten valt onder het besluit.

Als een eigenaar van een gebouw asbest uit een bouwwerk wil (laten) verwijderen, moet hij daar in de meeste gevallen melding van doen bij de gemeente. Daarbij maakt het niet uit hoeveel asbest hij wil verwijderen. In het [Bouwbesluit 2012](#) staat aangegeven wanneer en onder welke voorwaarden een melding gedaan moet worden. Het asbest moet in de meeste gevallen verwijderd worden door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. (Zie de website van [Ascet](#) voor een overzicht van gecertificeerde asbestinventarisatie- en asbestverwijderingsbedrijven.). In sommige gevallen mag een particulier de asbestverwijdering zelf uitvoeren. Ook in dat geval moet hij melding doen bij de gemeente.

In het [Asbestverwijderingsbesluit](#) uit 2005 staan verder regels voor het afbreken en uit elkaar nemen van een bouwwerk of object waarin asbest is verwerkt, het verwijderen van asbest of asbesthoudende producten uit een bouwwerk of object en het opruimen van asbest of asbesthoudende producten na een incident, bijvoorbeeld een asbestbrand. Hieronder valt ook het slopen, onderhouden, renoveren of repareren van een bouwwerk of object waarbij asbest wordt verwijderd. Onder object wordt verstaan een constructie, installatie, apparaat of transportmiddel, niet-zijnde een bouwwerk. Verder is in het besluit geregeld hoe verwijderd asbest moet worden verpakt, gestickerd en verder verwijderd.

3. Aandachtspunten t.a.v. inzameling/vervoer van de afvalstoffen

De onder 1 genoemde aandachtspunten rond gescheiden houden van de afvalstoffen zijn ook van belang bij inzameling/vervoer ten einde de verwerking volgens de minimumstandaard niet te frustreren (doelmatigheidsprincipe). Hiervoor is op grond van artikel 10.47 eerste lid van de [Wet milieubeheer](#) in het [Besluit inzamelen afvalstoffen](#) voor alle afvalstoffen een bepaling opgenomen (artikel 1b) dat ook inzamelaars afvalstoffen die gescheiden worden aangeboden, gescheiden moeten houden. Dit geldt voor alle afvalstoffen.

Het [Asbestverwijderingsbesluit](#) uit 2005 regelt hoe verwijderd asbest moet worden verpakt,

gestickerd, vervoerd en verder verwijderd.

Op grond van de [Activiteitenregeling milieubeheer](#), artikel 3.115, tweede lid onder b, dient asbest bij de gemeentelijke milieustraat gescheiden te worden opgeslagen. Hiervoor gelden ook voorwaarden ten aanzien van het verpakken van het asbest zodat ook bij inzameling geen asbestvezels vrij kunnen komen. Zie verder beleidskader B.3 Gescheiden houden van afvalstoffen.

Niet-asbesthoudende producten/afvalstoffen herkennen

Het is bekend dat voor de veiligheid op milieustraten vaak vereist wordt dat alle golfplaten als asbest worden aangeboden. Dat is vanuit het beleid 'zo min mogelijk storten' niet wenselijk. In Nederland geproduceerde nieuwe golfplaten worden voorzien van een NT-markering (Nieuwe Technologie) op de gecoatete kant van de plaat. Stukken golfplaat met dit merkteken hoeven niet gestort te worden.

4. Aandachtspunten t.a.v. het verwerken van de afvalstoffen

Mengen t.b.v. verwerking (algemeen)

Zoals onder 1 is aangegeven dient deze afvalstof gescheiden te worden gehouden van andere afvalstoffen en niet-afvalstoffen. Voor asbesthoudende afvalstoffen geldt dat deze nooit gemengd mogen worden met andere afvalstoffen of met niet-afvalstoffen ten einde de diffuse verspreiding van asbest te voorkomen.

Toelichting op de minimumstandaard

De minimumstandaard voor het verwerken van asbest en asbesthoudend materiaal is gericht op verwijdering van het asbest en/of vernietiging van de asbestvezels.

Het [Productenbesluit asbest](#) verbiedt om in Nederland asbest of asbesthoudende producten te vervaardigen, in Nederland in te voeren, voorhanden te hebben, aan een ander ter beschikking te stellen, toe te passen of te verwerken. Het opnieuw toepassen – bijvoorbeeld als isolatiemateriaal – van asbest of asbesthoudende producten is niet toegestaan. Hierdoor is het opnieuw toepassen van asbest of asbesthoudende afvalstoffen – wat als een handeling van nuttige toepassing kan worden aangemerkt – niet toegestaan.

- Het verbod geldt niet voor asbesthoudende afvalstoffen indien deze worden gereinigd en na reiniging de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, beneden of gelijk aan 100 milligram per kilogram droge stof is. Deze restconcentratienorm op het niveau van 100 milligram asbest per kilogram droge stof wordt in het Productbesluit asbest uit het oogpunt van gezondheidsbescherming als niet bezwaarlijk beschouwd.
- Het [Productenbesluit asbest](#) kent een bijzondere positie toe aan asbesthoudende afvalstoffen waarvan de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest weliswaar beneden of gelijk aan 100 milligram per kilogram droge stof is, maar waar sprake is van "opzettelijk toegevoegd asbest". Die partijen zijn niet uitgezonderd (eerste bullet) van het verbod om daar handelingen mee te verrichten. Toepassen (of reinigen gevolgd door toepassen) is niet toegestaan en deze partijen moeten worden gestort³.

Het vastleggen van een minimumstandaard op een hoogwaardiger niveau dan de geformuleerde minimumstandaard of het toestaan van handelingen van nuttige toepassing is gelet op het voorgaande geen optie. Gezien de risico's voor de volksgezondheid heeft vernietiging van asbestvezels de voorkeur boven storten. De capaciteit van de technieken die gericht zijn op vernietiging van de asbestvezels is echter onvoldoende om al het vrijkomende asbest te verwerken. Daarom blijft de mogelijkheid voor storten van asbest of asbesthoudende afvalstoffen bestaan.

BREF in relatie tot de minimumstandaard

Bij het vaststellen van de minimumstandaard voor de afvalstoffen die vallen onder dit sectorplan zijn de BBT-referentiedocumenten (BREFs) betrokken, die zijn opgesteld in het kader van de

³ Deze bepaling uit het besluit vloeit rechtstreeks voort uit de formuleringen in [Verordening \(EG\) 1907/2006](#) (REACH), [Richtlijn \(EG\) 83/477](#) (gewijzigd bij onder andere [Richtlijn \(EG\) 2003/18](#)) en de [Stoffenverbodsrichtlijn \(EEG\) 76/769](#) en is met name gericht op het tegengaan van vermenging van grond, puin of puingranulaat met een hoog asbestgehalte met schone grond, puin of puingranulaat. Door deze bepaling mag een partij granulaat waarvan de concentratie door mengen tot onder of gelijk aan de grens van 100 mg/kg is teruggebracht dus toch niet worden toegepast. Hiermee wordt het wegmengen ontmoedigd. Ook het [Besluit bodemkwaliteit](#) verbiedt in deze gevallen het toepassen ervan en bevat een zogenaamde nulnorm voor asbesthoudende grond en granulaat waaraan opzettelijk asbest is toegevoegd.

[richtlijn industriële emissies](#) (RIE) en voorheen in het kader van de in de RIE opgenomen IPPC-richtlijn. In de BREFs zijn de beste beschikbare technieken (BBT) beschreven voor bedrijfstakken of activiteiten. Bij de vergunningverlening moet rekening worden gehouden met deze BBT-conclusies. Om die reden is getoetst of ook de beschreven minimumstandaard hiermee niet in strijd is.

De BREF Chlooralkali industrie bevat een als BBT aangemerkte bepaling voor de afvalstoffen van dit sectorplan dat voorschrijft dat de afvalstof ten minste een specifieke verwerking moet ondergaan. Het gaat daarbij om het thermisch verwerken, chemisch verwerken en/of storten van het asbesthoudende afval van diaframacelleninstallaties. De minimumstandaard is daarmee in overeenstemming met de betreffende bepaling.

VI Doorkijk minimumstandaard en ontwikkelingen

Er zijn initiatieven in de markt voor het realiseren van verwerkingsinstallaties voor o.a. asbestcement en asbesthoudend staalschroot die het mogelijk maken om de materialen te recycleren waarbij het asbest gelijktijdig wordt vernietigd. Op zich wordt dit ondersteund omdat hiermee het risico dat samen hangt met de asbestvezels permanent wordt weggenomen.

Voor het aanpassen van de minimumstandaard en/of het in werking treden van een stortverbod kent het LAP criteria. Deze zijn opgenomen in het beleidskader hoofdstuk [B.12](#), § B.12.3 (instellen stortverbod) en hoofdstuk [D.2](#), § D.2.3 (tussentijds ophogen van de minimumstandaard).

Met het definitief wegnemen van de risico's die met asbest samenhangen wordt aan het eerste criterium voor het instellen van een stortverbod voldaan. Zodra ook aan de andere criteria wordt voldaan, wordt een stortverbod voor asbest of asbesthoudende afvalstoffen ingesteld. De minimumstandaard in dit LAP zal dan ook tussentijds worden aangepast.

VII Overige informatie

Verordening (EG) 2006/1907 (REACH)

Categorie 6 van bijlage XVII van [REACH](#) bevat regels voor het in de handel brengen en gebruiken van asbestvezels. Voor asbestvezels geldt als uitgangspunt een verbod op het in de handel brengen en het gebruik van deze vezels en van voorwerpen waaraan deze vezels opzettelijk zijn toegevoegd. REACH biedt lidstaten de mogelijkheid om een uitzondering te maken voor bepaalde membraantoepassingen en bestaande toepassingen mogen blijven bestaan tenzij lidstaten dit ongewenst vinden. Daarnaast gelden regels aan de etikettering van asbesthoudend afval. REACH is geïmplementeerd in het [Productenbesluit asbest](#) en de [Productenregeling asbest](#).